

Vlaams
Parlement

vergadering **C143 – LAN11**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 16 februari 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de gevolgen van de Duitse dioxinecrisis voor onze pluimveehouders en mogelijke ondersteuning ter zake - 1007 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de toekenning van het label Vlaams streekproduct door het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) - 1186 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de toekenning van het label Vlaams streekproduct - 1225 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de erkenning van het Vlaamse label 'streekproduct.be' - 1231 (2010-2011)	4
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het Flandria-label voor groenten en fruit - 1197 (2010-2011)	10
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de omschakeling van huisvestingssystemen in de zeugen- en leghennensector - 1215 (2010-2011)	13
■	

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de gevolgen van de Duitse dioxinecrisis voor onze pluimveehouders en mogelijke ondersteuning ter zake - 1007 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Minister-president, mijn vraag dateert van 20 januari, waardoor de actuele waarde ervan een beetje achterhaald is. Daar zijn verschillende redenen voor. Toch wil ik mijn vraag hier nog stellen. Ik zou willen weten wat de huidige situatie is in de sector van de pluimveehouders, welke effecten de dioxinecrisis in Duitsland al dan niet heeft gehad op de sector en welke initiatieven u kunt nemen om de sector te ondersteunen.

Het is van 2004 geleden dat de eierprijzen zo laag waren. We hoeven niet voortijdig paniek te zaaien. Ik ben echter van mening dat het parlement alle sectoren en dus niet alleen de varkenssector moet opvolgen. Die lage prijzen hebben vooral te maken met de Duitse dioxinecrisis. Er was geen probleem op de binnenlandse markt. Vooral de export kwam in moeilijkheden. De enorme prijsdaling was echter niet zichtbaar in de grootwarenhuizen. Sommige warenhuizen maakten dan ook schandalig hoge winsten op de verkoop van eieren.

Minister-president, wat is de huidige situatie in de sector? Wordt er nog schade geleden door de Duitse dioxinecrisis? Wat mogen wij in de toekomst nog verwachten? Kunt u eventueel initiatieven nemen om de sector te ondersteunen? Wat is uw visie op de prijzenproblematiek?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Het is correct dat de leghennensector een moeilijke periode heeft gekend naar aanleiding van de dioxinecrisis in Duitsland. Die had dramatische gevolgen voor de Duitse markt, waarbij hoge voorraden en de daling van de consumptie van eieren en eierproducten druk uitoefenden op de marktprijs. Die situatie had ook gevolgen voor de andere Europese lidstaten, waaronder België en Vlaanderen.

Duitsland is een belangrijke afzetmarkt voor België, met ongeveer een derde van de totale uitvoer van eieren en eierproducten. Als het dus slecht gaat op de Duitse markt, voelen wij daarvan onmiddellijk de gevolgen. De Belgische marktprijs kende bijgevolg eveneens een scherpe prijsval, deels te wijten aan de traditionele seizoensdaling, deels versterkt door de genoemde problemen op de Duitse markt. Die prijsdaling was vrij aanzienlijk. Het ging om een daling met 20 procent in drie weken tijd.

Op 25 januari heeft de prijzencommissie in Kruishoutem, die wekelijks de richtprijzen bepaalt voor kooi- en scharreleieren, beslist om de prijzen van de eieren niet verder te laten dalen, ondanks de verlaagde noteringen in zowel Duitsland als Nederland. Dit wederzijds akkoord tussen producenten en eierhandel was een sterk signaal voor de markt, zowel voor de binnenlandse markt als daarbuiten.

Ook de week daarop heeft de commissie de prijzen over de hele lijn constant gehouden. Er is dus alert gereageerd. Godzijdank is die markt zich stilaan aan het herstellen. Ik zeg niet dat alles opnieuw koek en ei is – om bij de eieren te blijven. De mate waarin de consumptie in Duitsland opnieuw aantrekt, zal hiervoor bepalend zijn. De signalen vanuit de markt zijn eerder positief. Voor de nabije toekomst verwacht men dan ook een normalisatie in de marktprijzen voor eieren.

Naast het prijsverhaal is er ook het kostenelement. De voederkosten zijn sinds mei vorig jaar met meer dan 20 procent de hoogte ingegaan, wat druk uitoefent op de marge van de producent. Daarom heeft BEMEFA, de Belgische beroepsvereniging van mengvoederfabrikanten, in het kader van het ketenoverleg haar leden opgeroepen om het doorrekenen van

de grondstofprijzen in leghenvoeders uit te stellen tot midden februari. Deze oproep werd alvast gevolgd door meerdere belangrijke marktdeelnemers.

Er was dus een groot probleem, waar alert op gereageerd is met de beslissing van 25 januari. Het ziet er naar uit dat er een herstel komt. BEMEFA heeft actie genomen. We zullen midden februari bekijken wat de situatie is en wat we nog bijkomend moeten doen.

Daarmee kom ik tot de volgende vraag, over een bijkomende ondersteuning. Ik wijs er nogmaals op dat de Europese Commissie en het Europese beleid belangrijk zijn wat dit betreft. We hebben de Europese Commissie ingelicht over deze problematiek. De intensiteit van de steun van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) verschilt naargelang het gekozen huisvestingssysteem. De steun bedraagt 18 procent bij een omschakeling naar voliëre- en grondhuisvesting en 8 procent bij een omschakeling naar verrijkte kooien. Ook indien de omschakeling gebeurt ter gelegenheid van de nieuwbouw van een ammoniak-emissiearme legkippenstal, wordt steun verleend. Dat wist u allemaal al, maar ik wou het volledigheidshalve toch nog even meegeven, om erop te wijzen dat we inspanningen doen als de pluimveehouder overschakelt op meer diervriendelijke huisvestingssystemen.

Wat het overleg met de distributieketen betreft, is de vraag voorlopig niet gesteld. Indien dat echter nodig is, zal ik ook op dat vlak actie nemen. Ik ben niet alleen bezorgd over de varkenssector. Ook deze sector krijgt mijn aandacht. Samen met u hoop ik echter dat de toestand opnieuw normaal zal worden. We volgen dat zeer nauwgezet.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Samen met u en de andere leden hoop ik inderdaad dat er een normalisering komt. Het ziet er inderdaad naar uit dat die er komt. Het verheugt me ook dat overleg blijkbaar toch voor mogelijkheden zorgt. Dan denk ik aan het overleg tussen de producenten, de handel en de voedersector, waardoor de prijs op een bepaald niveau kon worden gehouden. In de toekomst zal het ook in andere sectoren belangrijk zijn dat we oproepen tot overleg tussen de diverse actoren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de toekenning van het label Vlaams streekproduct door het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) - 1186 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de toekenning van het label Vlaams streekproduct - 1225 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de erkenning van het Vlaamse label ‘streekproduct.be’ - 1231 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, minister-president, geachte leden, deze commissie gaat geregeld op bezoek bij VLAM. Deze instantie komt ook geregeld bij ons op bezoek. Mijn aandacht – en blijkbaar ook die van enkele andere leden – werd getrokken door een schreeuwerige krantenkop die stelde dat wie betaalt, het label van Vlaams streekproduct krijgt. Ik heb het artikel er deze ochtend nog eens op nagelezen. Blijkbaar gaat het over

iemand die in het verleden ook in de erkenningscommissie van dat label zetelde. Hij stelt dat het een echte ‘commerce’ is geworden, zoals men dat bij ons in West-Vlaanderen zegt. Bij mij ontstond enigszins de indruk dat, indien men maar genoeg betaalt om dat label te krijgen, dat dan ook wel in orde komt.

Er was ook veel kritiek met betrekking tot het naleven van de criteria waaraan moet worden voldaan om dat label te krijgen. Op zijn webstek somt het Vlaams Infocentrum Land- en Tuinbouw (VILT) die criteria op, net als de procedure. Ik ben die daar deze ochtend nog even gaan opzoeken. Daardoor is mijn eerste vraag misschien wat overbodig, maar ten behoeve van de leden lijkt het me niet slecht die procedure hier even te belichten. Het blijkt inderdaad zo te zijn dat wie een label krijgt, daarvoor moet betalen. Dat heeft me verrast. De VLAM gaat er immers van uit dat wie een label krijgt, promotie gaat voeren voor dat product. Het is dan ook normaal dat ook de producent meebetaalt. 80 procent zou worden betaald door de Vlaamse overheid, dus ik veronderstel dat de overige 20 procent van de producenten komt.

Minister-president, ik denk dat dit artikel een negatieve impact heeft gehad op de consument. De bedoeling van het toekennen van een label is het in de kijker plaatsen van bepaalde producten. Na het lezen van het artikel zal de consument de indruk hebben dat wie veel geld heeft, zomaar een label kan kopen. Dat lijkt me niet de bedoeling van dat label van Vlaams streekproduct.

Ik wil er het volgende aan toevoegen. Ik heb het al een paar keer gezegd in deze commissie: ik vind dat er geen overkill aan labels mag zijn. De sterkte van een label is dat het gaat om een uniek product. Ik overdrijf natuurlijk, maar op den duur heeft elk product een label, zodat de reden van dat label teniet wordt gedaan door die overvloed.

Minister-president, wat is de te volgen erkenningsprocedure? Wat is uw reactie op dit artikel? Wat moet of kan eventueel worden verbeterd aan de procedure, de erkenning en de financiering van het label?

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, minister-president, geachte leden, om alle misverstanden te vermijden, met deze vraag heb ik niet de bedoeling de streekproducten af te breken. We moeten daarachter blijven staan. Dit blijft interessant voor Vlaanderen, voor de streek en voor bepaalde producenten.

Maar als je dan de kritiek ziet van de man die in 2004 aan de wieg van de Vlaamse streekproducten stond, moeten we daar toch even bij stilstaan. De man geeft enkele opmerkelijke voorbeelden, zoals het toekennen van de titel Vlaams streekproduct aan filet d’Anvers uit Limburg en van stroop die niet meer werd vervaardigd volgens het originele recept. Als je dat samenvoegt met wat de heer Sintobin zegt, moeten we ons wel vragen stellen. We moeten vermijden dat we met een ‘verrommeling’ zitten van de streekproducten. Ik denk dat dat woord heel belangrijk is.

Kloppen de beweringen dat er in het verleden een product, in casu stroop, erkend is terwijl die niet meer volgens het originele recept werd vervaardigd? Klopt het dat er voor de erkenning van ‘Moese patat’ geen criterium wordt bepaald over de soort aardappel? Hoeveel heeft de erkenning van de streekproducten voor VLAM jaarlijks opgebracht in de periode van 2008 tot 2010?

Waarom stuurt VLAM zelf verkopers de baan op om bedrijven te ronselen voor de erkenning tot streekproduct? Dit zijn niet onze woorden, maar ze komen uit het artikel. Ik kan me indenken dat ze bijvoorbeeld wel op de baan gaan om mensen te helpen en te steunen bij het aanvragen van een label.

Is er een evolutie merkbaar in de interpretatie van de voorwaarden voor de erkenning tot streekproduct, meer bepaald een versoepeling van de interpretatie van termen als ‘regionaal’, ‘streekeigen’ en ‘traditioneel’?

Welke zes dossiers hebben onlangs een negatief advies gekregen voor erkenning tot streekproduct en wat waren de voornaamste bezwaren? Zal VLAM de financieringswijze van de erkenning tot streekproducten evalueren en desgevallend bijsturen?

Ik vraag geen té lange antwoorden op deze vragen. Uit een kort antwoord kunnen we al veel informatie halen. (*Gelach*)

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Om efficiënt gebruik te maken van de tijd, zou ik willen voorstellen om niet de hele inleiding tot mijn vraag voor te lezen, maar mij te beperken tot de vraagstelling. Zo moet ik niet herhalen wat al gezegd is en kan ik efficiënter werken.

Ik wil mij aansluiten bij wat de heer Sintobin en de heer Callens hebben gezegd. Ik wil geen negatief beeld ophangen, maar ik denk dat het belangrijk is om te waken over het kwaliteitsvol karakter van die labels om het effect ervan te bewaren. Ik denk dat de streekproducten een belangrijke economische, ecologische en sociale meerwaarde hebben. Daarom zijn het stimuleren van het gebruik van streekproducten en de officiële erkenning ervan belangrijke aspecten van een duurzaam voedsel- en landbouwbeleid. Het kwalitatief karakter van die erkenning is een cruciaal element ervan.

Minister-president, beantwoorden de huidige beoordelingscriteria voor erkenning als Vlaams Streekproduct aan de vooropgezette doelstellingen? Worden deze beoordelings- en erkenningscriteria zelf ook geëvalueerd? Hoe evalueert u de kwaliteitsgaranties in de erkenningsprocedure?

Hoe en wie beslist over de definitie en de criteria voor ‘streekeigen product’? Wat is de rol of inbreng van u of de Vlaamse Regering daarin? In welke mate is VLAM in haar reguliere werking afhankelijk van de financiële opbrengsten uit de toegekende labels?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik wil mij inderdaad even kort aansluiten bij deze vraagstelling omdat ik heel bezorgd ben als het gaat over labels. Wij hebben heel veel labels. Ik heb hier al een aantal keren aangehaald dat omgaan met labels en het erkennen van labels eigenlijk een delicate zaak is als we door het bos nog de bomen willen zien in het labellandschap.

Dat wil zeggen dat de labels krachtig moeten zijn, maar vooral ook dat een label garantie moet kunnen bieden. Aan een label hangen een lastenboek en voorwaarden vast. Ik denk dat het belangrijk is dat er garanties gegeven worden op de voorwaarden die worden gesteld. In die zin was ik wat verbaasd over de commotie die werd gemaakt over de streekproducten en de manier waarop de labels van die streekproducten momenteel worden benaderd. Vooral omdat ik ook in het verleden heb ervaren dat het label ‘streekproducten’ net een label is dat heel herkenbaar is en toch wel kracht heeft. We moeten ervoor zorgen dat dat in de toekomst overeind blijft.

Ik was in het verleden al betrokken bij een aantal procedures. Ik heb toen altijd ervaren dat VLAM zeer strikt op die erkenningsvoorwaarden toeziet en een zeer sterke controle en nazicht op die lastenboekvoorwaarden doet.

Ik denk dat het een voordeel is dat men actief op zoek gaat. We hebben vanuit deze commissie ook steeds aangegeven dat de producten die ervoor in aanmerking zouden komen, ook best zouden worden erkend. Op zich vind ik het dus helemaal niet erg dat VLAM de producten ook proactief gaat opzoeken, integendeel. Dat kan alleen maar bijdragen tot sterke streekproducten en ‘vermarketing’ van onze eigen producten. Ik heb bij zulke procedures altijd mogen ervaren dat daar zeer nauw op wordt toegezien. Ik was een beetje verbaasd door de berichtgevingen.

Ik heb wel een vraag over de verhouding tussen de streekproductenerkenning die momenteel op Vlaams niveau gebeurt, maar toch wel als doel heeft om die streekproducten te laten

doorstromen naar Europees niveau. Er gebeurt daar trouwens ook een Europese controle op. Ik ga ervan uit dat dat niet zomaar suggestief wordt meegegeven door enkele mensen in de berichtgevingen. Het zal toch niet zo evident zijn om een loopje te nemen met de regelgeving.

Hoe is de verhouding met en de controle van Europa? Hoeveel producten stromen ook door? Ik dacht dat het de bedoeling was te zorgen voor een Vlaamse erkenning om ze zo ook Europees bekend te maken. Er is toch ook een Europese controle.

De heer Jos De Meyer: Ik wil me kort aansluiten bij de laatste sprekers. Collega's, bij de bespreking van de beleidsbrieven en de begroting heb ik er telkens op gewezen dat de instrumenten die Vlaanderen heeft, zoals het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF), het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), voor wat het onderzoek betreft, en VLAM, voor wat de promotie betreft, uitzonderlijk zijn en dat we die moeten koesteren. Bij alle discussies die we over VLAM hebben gevoerd, werd telkens, over de partijgrenzen heen, het grote belang onderstreept inzake de streekproducten. We moeten die in het zonlicht blijven plaatsen. Eén voormalig lid, dat alle procedures en voorwaarden perfect kent, doet hier mogelijk aan nestbevuiling. Het is aan de minister-president om dat eventueel recht te zetten, te ontkrachten of te bestrijden.

Minister-president, het is in het belang van VLAM en van de promotie van onze streekproducten dat u op een krachtdadige wijze de goede naam en faam van deze instelling en de werking vrijwaart. Indien er een misbruik is, wat ik ten zeerste betwijfel, moet u krachtdadig optreden.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, het is natuurlijk een spijtige zaak dat het Vlaamse streekproduct op die wijze in de media komt. Ik begrijp dat meerderheid en oppositie in deze commissie de kracht van dit label erkennen en er ook volledig achter staan. Dan is het natuurlijk te betreuren dat minstens via de media zo over dit label wordt gecommuniceerd. Als het dan komt van iemand die wil natrappen, dan is dat zelfs pijnlijk. Het is belangrijk dat we heel duidelijk antwoorden op de vragen die u stelt. Voorzitter, ik zal er met VLAM over waken dat dit prachtige label ook verder op een positieve wijze wordt geduid.

Mijnheer Sintobin, ik heb voor u een oplijsting gemaakt van de procedure tot erkenning. Ik denk niet dat het nodig is die te overlopen.

Ik heb mijn reactie op de kritiek al gegeven. Het is niet zo dat VLAM door commerciële motieven in eigenbelang gedreven wordt bij de erkenning van streekproducten. De Stuurgroep Streekproducten heeft in haar strategie steeds kwaliteit boven kwantiteit gesteld. In de 'Evaluatie van de sectorstrategie Streekproducten' van 2009 werd bijvoorbeeld het aantal beoogde erkenningen medio 2012 zelfs verminderd van 200 naar 150. In de mate van het mogelijke wordt gekeken naar een evenwichtige spreiding van de erkenningen tussen de productcategorieën.

Het Steunpunt Streekproducten, dat binnen VLAM werd opgericht, heeft tot taak de producenten te informeren over ons gastronomisch erfgoed, dat nog te weinig onder de aandacht komt, en over de mogelijkheid onder bepaalde voorwaarden een Vlaamse of Europese erkenning hiervoor te krijgen. Het heeft als dusdanig een faciliterende en informerende opdracht in het belang van het Vlaamse bedrijfsleven en geen commerciële rol bij de erkenning van Vlaamse en Europese streekproducten.

Verder zorgt het Steunpunt Streekproducten, net zoals de andere VLAM-sectoren, voor communicatie en informatie voor de achterban, bijvoorbeeld via een redactionele samenwerking met vakbladen, eventueel gecombineerd met een advertentie. Er is immers nog veel potentieel aanwezig, bijvoorbeeld bij de Vlaamse bakkers, bij de brouwers en in de fruitteelt.

Mijnheer Sintobin, het is dus belangrijk dat het commerciële niet de drijfveer mag zijn. Dat wordt uitdrukkelijk bewaakt, en dat zal ook zo blijven.

Er was kritiek in de media. We moeten natuurlijk altijd nagaan wat we kunnen verbeteren. Zowel in de beoordelingscommissie als in de Stuurgroep Streekproducten moet die constante zorg van verbetering aanwezig zijn. Zo wordt regelmatig gereflecteerd over de toepassing van de criteria, ook over de scheidingslijn tussen traditionele streekproducten en traditionele streekgerechten. Het is daarnaast een permanente opdracht de samenstelling van beide organisaties zo nauw mogelijk te laten aansluiten bij de diverse beleidsniveaus, verantwoordelijke actoren op het vlak van streekproducten om zo te zorgen voor een maximale synergie en efficiëntie in de promotie-inspanningen.

Mijnheer Callens, uit het aanvraagdossier van de stroopfabrikant in kwestie blijkt dat er geen onregelmatigheden of obstakels waren of zijn om de erkenning toe te kennen. De daarbij aansluitende controles brachten ook niets aan het licht dat erop zou wijzen dat het product niet volgens het originele recept zou worden vervaardigd. Als er andere informatie over bestaat, moet u die mij bezorgen.

De Moese patat stond bekend als vroege aardappel, waarbij het ras geen primordiale rol speelde. De erkenning van de Moese patat betreft dus een vroege aardappel met beperking tot vroege aardappelrassen en met een verkoop die de eerste week van augustus stopt.

De licentiebijdragen bedroegen in 2008 in orde van grootte 27.000 euro, in 2009 40.000 euro en in 2010 49.000 euro.

VLAM heeft geen verkopers en ronselt geen bedrijven voor een erkenning als streekproduct. VLAM zorgt voor communicatie en informatie over de werking rond streekproducten en het verwerven van een Vlaamse of Europese erkenning als streekproduct.

Mevrouw Rombouts, ik denk niet dat veel Vlaamse streekproducten doorgroeien naar een Europese erkenning. Een aantal producten krijgen de erkenning als Vlaams streeksproduct. Dat wordt georganiseerd op vrijwillige basis. Op Europees niveau komt daar heel wat reglementering en een zware procedure bij kijken, waarbij ook de kosten niet onaanzienlijk zijn. Ik zal die informatie opvragen en aan de commissie laten bezorgen.

Het Steunpunt Streekproducten, dat binnen VLAM werd opgericht, heeft als taak de producenten te informeren over ons gastronomisch erfgoed, dat nog te weinig onder de aandacht komt, en over de mogelijkheid om daarvoor, onder bepaalde voorwaarden, een Vlaamse of Europese erkenning te krijgen. Het heeft dus een faciliterende en informerende opdracht in het belang van het Vlaamse bedrijfsleven en geen commerciële rol bij de erkenning van Vlaamse en Europese streekproducten. Daar bestaat soms nog onduidelijkheid over bij de media. Indien het steunpunt wel een commerciële rol zou spelen, dan zou dat de toekomst en de erkenning van de Vlaamse streekproducten kunnen hypothekeren.

Mijnheer Callens, de criteria zoals opgesteld in 2002 blijven onverminderd gelden, er is geen sprake van een versoepeling. De criteria sluiten nog altijd aan bij de werking volgens de 'piramide van de streekproducten' zoals opgesteld in 2003. Daarbij wordt de basis gevormd door een brede groep van streekproducten, die niet aan alle vijf door VLAM gestelde criteria voldoen. De top wordt gevormd door de Europese erkende producten. De Vlaamse erkende producten bevinden zich daartussen. Zij kunnen een opstap zijn naar een Europese erkenning.

VLAM garandeert de aanvragers absolute discretie. Zo worden noch de aanvragers noch de negatieve erkenningen bekendgemaakt. Indien we dit toch zouden publiceren, dan zouden we het Vlaams bedrijfsleven en de bedrijven die een erkenning hebben gevraagd, maar die niet hebben gekregen, een zeer slechte dienst bewijzen. Dit zou remmend werken voor diegenen die een erkenning willen krijgen.

Op dit moment is er geen reden om de financieringswijze van de erkenning tot streekproduct bij te sturen. We moeten wel voortdurend nagaan waar verbeteringen mogelijk zijn. Zeker naar aanleiding van de communicatie in de media moet misschien een tandje bij worden gestoken om dat duidelijk te maken.

Mevrouw Robeyns, de criteria zijn niet veranderd en sluiten nog steeds aan bij de werking volgens de streekpiramide zoals opgesteld in 2003. Zij vormen een tussenstap tussen de streekproducten die geen erkenning hebben en de Europese erkenning.

De criteria werden al tweemaal aan de hand van een kwalitatief consumentenonderzoek geëvalueerd. De gebeurde bij de opstart van de streekproductenwerking bij VLAM in 2003 en in mei 2010. Toen was een van de conclusies: “Voor de traditionele streekproducten geldt de definitie zoals in 2003 opgesteld door VLAM nog steeds.”

De producent geeft in zijn lastenboek aan hoe zijn product voldoet aan de vijf criteria. Dit wordt door een onafhankelijke beoordelingscommissie geëvalueerd. Via de licentie engageert de producent zich om het product volgens de streekgebonden specificiteiten, zoals vastgelegd in het lastenboek, te blijven produceren. Bij de licentie hoort een controlefiche met de belangrijkste productie-elementen.

De Stuurgroep Streekproducten werkt sinds 2002 met dezelfde definitie voor traditionele streekproducten. Deze stuurgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van regionale en provinciale streekproductenorganisaties en beslist over definitie en criteria. Ik zal u de samenstelling van die stuurgroep bezorgen.

De Stuurgroep Streekproducten, als onderdeel van de sector Bio-, Hoeve- en Streekproducten, bestaat uit mensen uit de achterban, aangevuld met een vertegenwoordiger van het departement Landbouw en Visserij, en werkt onafhankelijk. Het promotieprogramma voor Streekproducten maakt deel uit van het jaarprogramma van VLAM en wordt jaarlijks door de minister van Landbouw goedgekeurd.

De financiële opbrengsten uit de toegekende labels dekken ongeveer 20 procent van de reguliere werking voor streekproducten van VLAM. De overige middelen zijn afkomstig van subsidies van de Vlaamse overheid voor de werking van het Steunpunt Streekproducten en de algemene werkingssubsidie van VLAM.

Het lijkt me een goede zaak dat de promotie van streekproducten op die manier kan gebeuren.

Het programma voor Streekproducten is zeer zorgvuldig opgebouwd. Er hangen veel positieve elementen aan vast. We moeten dit onverkort voortzetten. Het is spijtig dat dit nu op die manier in de media komt. We moeten daar op de gepaste manier op reageren. Ik hoop dat mijn antwoord daartoe bijdraagt. We moeten met heel veel zorg en op een positieve manier die streekproducten verder in de markt plaatsen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Minister-president, ik dank u voor de rechtzetting en de verduidelijking. Dit artikel in de krant is het zoveelste voorbeeld van de ‘kwaliteit’ van de pers van vandaag. Mijn partij heeft al jaren ervaring met de manier waarop de pers met sommige zaken omgaat. Zij is vooral op sensatie belust zoals ook uit dit artikel blijkt. Het is echter logisch dat parlementsleden die dit onder ogen krijgen, daar vragen over stellen.

Voorzitter, mijn vraag was zeker niet negatief bedoeld. Dat is duidelijk. Ik onderschrijf het belang van het streekproductlabel. VLAM werkt goed. Ik ben het ermee eens dat het commerciële niet de drijfveer mag zijn en dat kwaliteit boven kwantiteit staat. Iedereen blijft het belang van het label erkennen en zal zeker de werking van VLAM in de toekomst blijven steunen.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Minister-president, u hebt enigszins dezelfde woorden gebruikt als de voorzitter om VLAM vlammend te verdedigen. Ik vind het maar normaal dat dit gebeurt. Ik ben heel tevreden met uw antwoord. Alle leden zullen dat nu naar buiten kunnen brengen en erop wijzen dat dit artikel dit verkeerd heeft aangepakt.

Ik geloof dit dus, maar zou het dan niet interessant zijn dat VLAM een recht op antwoord zou vragen in een of ander blad? Zo zal er duidelijkheid komen, niet alleen voor ons, maar ook voor de mensen in kwestie. Zo zullen die streekproducten niet langer de slechte naam van gekocht label hebben.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Minister-president, ook ik dank u voor uw antwoord. Zo te horen was het net de bedoeling van alle vraagstellers te waken over de kwaliteit van dat label. U hebt terecht een aantal zaken verduidelijkt en rechtgezet, voor zover dat nodig is. Wat u stelt, lijkt me evident. Het commerciële mag niet de drijfveer zijn. Dat er een onafhankelijke beoordelingscommissie moet zijn, lijkt me ook evident. Misschien was het echter goed de puntjes op de i te zetten.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Callens, wat uw suggestie betreft, VLAM heeft die dag zelf nog gereageerd. Er was echter geen plaats meer in de krant. Het verheugt me echter zeer dat de man van Belga hier aanwezig is. Hij zal dat zo dadelijk rechtzetten op Belga, waarna alle kranten daar kennis kunnen van nemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het Flandria-label voor groenten en fruit - 1197 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, minister-president, er zijn ook nog goede journalisten. Ik kan begrijpen dat de vorige vragen meer aanleiding tot speculatie geven dan de mijne, die zich echter wel in dezelfde invloedssfeer situeert.

Flandria is een kwaliteitslabel voor groenten en fruit dat door de belangrijkste veilingen van België wordt gebruikt. De vereisten van het Flandria-lastenboek zijn versheid, kwaliteit en milieubewuste teelt. Flandria werd opgericht in 1995, met lastenboeken voor tomaten en witloof. Ondertussen zijn er al meer dan 55 soorten groenten en fruit met het Flandria-label. Die producten zijn in de winkel te herkennen aan de verpakking met het Flandria-logo. Het Flandria-label wordt enkel aan de beste producten van de veilingen gegeven.

Om die perfecte kwaliteit te krijgen waarvoor Flandria-producten ondertussen toch bekend staan, moet elk onderdeel van de keten zijn verantwoordelijkheid dragen. Alle Flandria-groenten zijn afkomstig van familiebedrijven. Daardoor voelt de teler zich persoonlijk betrokken bij zijn eigen product. Ook wordt hij professioneel ondersteund door wetenschappers en productontwikkelaars. Er wordt constant gewerkt aan een verbetering van de smaak en de houdbaarheid van de producten.

De controles van het product gebeuren niet enkel intern, maar ook extern. Het onderzoeksbureau CERTAGRO controleert de veilingen op de wijze van keuren en op het product dat binnenkomt. Daarbovenop vinden steekproefsgewijs nog een aantal bedrijfsbezoeken bij de telers plaats. Voor deze overkoepelende inspecties is CERTAGRO erkend als onafhankelijk orgaan.

Minister-president, Belgisch witloof met het Flandria-label wordt in de reclamefolder van de warenhuisketen Lidl aangeprijsd tegen 0,99 euro. De consument wordt echter bedot, want het aangeboden witloof in de winkels bleek helemaal niet Flandria te zijn, zoals werd aangekondigd. Bovendien was de kwaliteit ondermaats. Ondertussen heeft Lidl wel erkend

een fout te hebben begaan. Meestal is het echter zo dat, als er fouten zijn gebeurd, die al meermaals zijn gebeurd. Wordt het gebruik van het Flandria-logo in reclamefolders en in de grootwarenhuizen zelf gecontroleerd? Heeft de overkoepelende inspectie CERTAGRO in dezen de bevoegdheid om op te treden? Welke maatregelen kunnen worden genomen tegen warenhuisketens of andere winkels die het Flandria-logo misbruiken?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, minister-president, het heeft me ook verbaasd dat een bedrijf zomaar misbruik kan maken van het Flandria-logo.

Ik heb ooit een vraag gesteld over dat logo aan uw voorganger, toenmalig minister-president Letermé. Net als veel collega's en alleszins veel consumenten ging ik er immers van uit dat een product met het Flandria-logo een Vlaams product is. Dat is dus niet het geval.

Minister-president Kris Peeters: Het is een kwaliteitslabel.

De heer Stefaan Sintobin: Door de benaming 'Flandria' leggen consumenten echter de link met Vlaanderen. Dat is de perceptie. Wat is het percentage aan buitenlandse en binnenlandse producten die dat Flandria-logo hebben? U mag het antwoord daarop ook later schriftelijk meedelen aan de secretaris, want ik vermoed dat u daar vandaag niet op kunt antwoorden.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Dit probleem is misschien nog erger dan het voorgaande. Men probeert op een goede manier een kwaliteitslabel toe te kennen, maar vervolgens wordt dat label blijkbaar misbruikt, bij de commercialisering ervan. Dat toont weliswaar aan dat de warenhuisketen inziet dat het Flandria-label neerkomt op kwaliteit en dat dit een belangrijk element is in de commercialisering. Daar ben ik blij om. We vragen ons immers af of die labels iets kunnen opleveren bij het commercialiseren van producten. Anderzijds mag wat is gebeurd, niet gebeuren.

Dat geldt voor Flandria, maar er zijn veel andere kwaliteitslabels, zoals Certus of Meritus. Als die worden aangeprezen in winkels, op welke wijze kan er enige controle worden behouden op het correcte gebruik van die labels? Ik veronderstel dat de winkelketens in principe zelf hun verantwoordelijkheid nemen, maar als fraude wordt vastgesteld, is er dan een engagement van de ketens? Ik weet ook niet of er tijdens het ketenoverleg ooit is gesproken over de wijze waarop winkels omgaan met labels. Misschien kan dat daar eens aan bod komen, want die labels zijn belangrijk.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, het betoog van mevrouw Rombouts verruimt natuurlijk het debat. Dat kan een zeer interessant debat zijn. Mevrouw Rombouts, we moeten inderdaad zeer zorgvuldig omspringen met het lanceren van nieuwe labels en we moeten de labels die nu op de markt zijn, goed opbouwen.

De controle situeert zich in de sfeer van de handelspraktijken. Men mag geen labels op onrechtmatige wijze gebruiken of de klant misleiden. Dat hele federale controlemechanisme moet daarvoor worden ingezet. Misschien kunnen we later nog terugkomen op het aantal labels dat er nu is en de werking. Maar in het algemeen wordt het gebruik of misbruik van labels nog altijd aan banden gelegd door de federale wet op de handelspraktijken en de controlemechanismen die daaraan verbonden zijn.

Flandria is een kwaliteitslabel, geen oorspronglabel. Het label Flandria staat voor kwaliteit. De Nederlanders willen dit label nu ook al gebruiken. Dat is toch een teken dat we erin geslaagd zijn het Flandria-label als een kwaliteitslabel in de markt te brengen. Ik kan nu geen cijfermateriaal geven, maar ik zal dat achteraf bezorgen.

Het is jammer dat de journalist al weg is. De heer Verfaillie heeft gelijk: hier is een fout gebeurd. Lidl heeft in zijn folders onrechtmatig het label gebruikt, niet bij de verkoop van de

producten zelf, maar in de folder. Er is een fout gebeurd, wat betreurenswaardig is. Maar Lidl heeft zijn fout ingezien en zal zich naar de toekomst toe gedragen.

Wordt er controle gevoerd tegenover het gebruik van het Flandria-logo in reclamefolders en in de grootwarenhuizen zelf? Het Flandria-label is een gedeponeerde keurmerk dat eigendom is van de vennootschap VBT Kistenpool, waarvan verschillende groenteveilingen aandeelhouder zijn. VBT Kistenpool heeft het gebruiksrecht van dit keurmerk doorgegeven aan de cvba LAVA. Dit is een groepering van Vlaamse groenteveilingen die gezamenlijk een operationeel programma uitvoeren in het kader van de Gemeenschappelijke Marktordening (GMO) Groenten en Fruit.

De cvba LAVA heeft op zijn beurt CERTAGRO vzw aangesteld om als geaccrediteerde inspectie-instelling bij de veilingen de keuring van het Flandria-product te controleren. Dit gebeurt aan de hand van steekproeven. De producten worden willekeurig uit de aanvoer genomen en beoordeeld op kwaliteit, gewicht, sortering en inhoud, om na te gaan of dit overeenstemt met de productspecificaties en de productievoorwaarden.

De LAVA-veilingen hebben in het kader van hun, door de Vlaamse overheid goedgekeurde operationele GMO-programma's, en in samenwerking met de erkende Vlaamse proeftuinen de voorbije twee jaar permanent de kwaliteit van witloof in het winkelschap opgevolgd. De resultaten laten toe om op een gestructureerde basis samen met de grootdistributie te werken aan een betere kwaliteit van het witloof in het winkelschap en dus voor de consument. CERTAGRO zelf heeft niet de bevoegdheid om misbruik van het merk op te sporen of te sanctioneren. Hun actieterrein ligt enkel bij veilingen en hun leden-producenten. Zij kunnen wel vermeend misbruik melden aan de eigenaar van het merk. Wat ik daarnet aan mevrouw Rombouts heb geantwoord, sluit hierbij aan.

Welke maatregelen kunnen genomen worden tegenover de warenhuisketens die het Flandria® logo misbruiken? Van misbruik van het merk zou sprake zijn indien niet-Flandria-producten toch in Flandria-verpakking zouden worden aangeboden. Het aangehaalde geval van promotie van witloof met Flandria-label bij Lidl is wel erg specifiek. In advertenties die verschenen in diverse kranten en in de folder van Lidl werd het Flandria-logo gebruikt bij de promotie van witloof. In de winkels was echter geen Flandria-product terug te vinden. Maar ook deze praktijk is een misleiding van de consument en misbruik van het Flandria-merk door op een oneigenlijke manier promotie te voeren voor een product dat niet wordt aangeboden.

Door de aandacht van de witlooftelers voor de kwaliteit van het door hen aangeboden product in de winkels werd vastgesteld dat de zakjes met witloof die in de Lidl winkels werden aangeboden niet het 'belofde' Flandria-logo droegen. De kwaliteit was ook niet homogeen, maar eerder wisselvallig.

De witloofsector heeft aan de Boerenbond gevraagd om deze praktijk publiek aan de kaak te stellen. Na het verschijnen van de reactie van de Boerenbond heeft de winkelketen zich onmiddellijk verontschuldigd en toegegeven dat er een fout werd gemaakt door zijn diensten. Ook vanuit de LAVA-veilingen wordt dit voorval uiteraard ten zeerste betreurd en werd gereageerd ten aanzien van de betreffende keten. Lidl belofde de nodige maatregelen te nemen zodat dit niet meer zou kunnen voorvallen. Echter, de beide partijen willen op een duurzame manier verder samen blijven werken, en daarom werd besloten geen verdere stappen te ondernemen.

De sector hoopt alvast dat dit voorval een aanzet mag geven voor een betere samenwerking in de toekomst. Een promotiecampagne voor witloof met het echt Flandria-label zou bijvoorbeeld een sterk signaal kunnen zijn. Bij een volgende overtreding overwegen de sector en de veilingen wel gerechtelijke stappen. In dit opzicht zal de sector ook nauwlettend toezien op een correcte oorsprongsbenaming zowel in de folders, in het grootwarenhuis als op de verpakking.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Als ik u goed heb beluisterd, stel ik vast dat men, na de verontschuldigen, de zaak zo zou laten. Wat zijn de eventuele verdere stappen die kunnen worden ondernomen tegen het oneigenlijk gebruik hiervan? Ik kan mij de situatie perfect voor ogen halen dat hier en daar een aantal zaken door de mazen van het net glippen en dat zo in een of andere advertentie een product dat daar niet voor in aanmerking komt, toch in een Flandria-verpakking wordt aangeboden. Ik heb er alle begrip voor dat Lidl zijn fout erkent. Het was trouwens inderdaad enkel de publicatie en niet de werkelijke verpakking. Ze hebben ook erkend dat ze een fout hebben gemaakt en ze hebben zich hiervoor verontschuldigd.

Wat zijn de mogelijke stappen die kunnen worden ondernomen? Als Vlaamse overheid moeten wij er toch op toezien dat er geen fouten worden gemaakt.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, mijnheer Verfaillie, ik heb al gezegd dat er gerechtelijke stappen kunnen worden gezet. In dit geval heeft men akte genomen van de verontschuldigen van Lidl en is men niet tot gerechtelijke stappen overgegaan. Als dat in de toekomst echter nog gebeurt, kan men gerechtelijke stappen zetten. Dat gebeurt best door diegenen die daar het direct bij betrokken zijn. Ik denk dat er hiervoor geen bijkomende rol vanuit de overheid nodig is.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, minister-president, moet de economische inspectie daarin ook geen rol spelen?

Indien zij de wet op de intellectuele eigendom zouden gebruiken, zoals octrooirecht of labelrecht, zouden er misschien serieuze sommen moeten worden betaald.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik heb daarnet uitdrukkelijk verwezen naar de federale wetgeving en in het bijzonder de wet op de handelspraktijken, omdat het hier gaat om misleiding van de consument door het zich onrechtmatig toe-eigenen van een label dat de kwaliteit van het product garandeert dat er niet is. De economische inspectie die zich bezighoudt met de wet op de handelspraktijken moet daarop toezien. Dat is – tenzij ik mij vergis – vooralsnog de bevoegdheid van minister Laruelle die dat verder met zorg zal opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Karlos Callens treedt als waarnemend voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de omschakeling van huisvestingssystemen in de zeugen- en leghennensector - 1215 (2010-2011)

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister-president, collega's, vanaf 2012 verbiedt de Europese Unie de klassieke batterijkooien in de leghennenhouderij. Toch blijkt uit een bevraging van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) dat in Vlaanderen de omschakeling naar alternatieven voor de kooihuisvesting vrij traag lijkt te verlopen. Meer dan de helft van de Vlaamse leghennenbedrijven is nog niet omgeschakeld naar

huisvestingssystemen voor leghennen conform de Europese richtlijnen. Meer nog, driekwart van deze bedrijven heeft zelfs nog geen concrete plannen in deze richting. De beeldvorming in de sector is veeleer negatief ten aanzien van de alternatieve systemen die de klassieke kooihuisvesting moeten vervangen. Nochtans gaat de verplichting in 2012 in en zijn gebruikers die de alternatieven voor de klassieke batterijkooien al gebruiken – zo blijkt uit bevragingen – vrij positief.

Vanaf 2013 doet een gelijkaardig scenario zich voor in de zeugenbedrijven: ze zijn vanaf dan verplicht over te schakelen naar groepshuisvesting. Ze moeten dit realiseren door nieuwe stallen te bouwen of bestaande om te bouwen. Wie zich niet aanpast, moet stoppen met zeugenactiviteiten. Volgens cijfers van het ILVO zouden in 2009 nog maar amper een op de drie bedrijven de omschakeling gemaakt hebben. Voorzitter, heel recent hebt u daarover een heel interessante schriftelijke vraag gesteld. De moeilijke economische situatie in de varkenshouderij is alvast niet vreemd aan deze trage omschakeling. Er is trouwens één jaar meer tijd voor.

Minister-president, om welke grootorde gaat deze omschakeling voor respectievelijk de twee sectoren op macro-economisch vlak? Welke terugverdieneffecten vallen er te verwachten voor degenen die de omschakeling maken? Op welke investeringssteun kan men rekenen via het VLIF? Hoe verhouden deze middelen zich ten aanzien het totale VLIF-budget? Hoeveel steun werd respectievelijk in de zeugenhouderij en leghennenhouderij al uitbetaald met als doel de omschakeling mogelijk te maken? Wat is de stand van zaken? Is er, nu de deadline dichterbij komt, een versnelling in de omschakeling van de twee sectoren? Hebt u een zicht op het aantal bedrijven dat mogelijk zal afhaken? Op welke wijze kunnen de zeugen- en leghennenhouders nog beter geïnformeerd en verder gesensibiliseerd worden over deze verplichte omschakeling? Anders worden ze mogelijk geconfronteerd met een vrij harde, koude sanering door de Europese verplichting.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Voorzitter, minister-president, ik wil me aansluiten bij de vraag van de heer De Meyer. Het onderwerp is nog niet zo lang geleden al eens aan bod gekomen in de commissie. Minister-president, u verwees toen naar de bevraging die op dat moment nog aan de gang was, door het ILVO, de Hogeschool Gent en de Universiteit Gent. Ondertussen zijn de resultaten binnen. Ze zijn niet echt positief. De heer De Meyer heeft de resultaten al aangehaald.

Ik wil me vooral toespitsen op de leghennensector. Dat is het dringendst. We zitten nu op minder dan twee jaar voor het verstrijken van de deadline. In die enquête worden verschillende redenen aangehaald waarom 41 procent van de bevraagde legghouders nog geen concrete plannen heeft om te investeren in een alternatief systeem. Gelet op de leeftijd is het voor hen het meest rendabel om de huidige batterijkooien zo lang mogelijk te benutten. Daarnaast gaan de pluimveehouders ervan uit dat hun bedrijf wordt stopgezet voor 2012. Dat is ook al niet echt positief.

Het positieve in die bevraging is toch wel dat degenen die wel gekozen hebben voor de omschakeling tevreden zijn over het nieuwe systeem. Dat staat toch wel in contrast met het negatief beeld dat de anderen hebben om niet om te schakelen. Daarin is voor ons toch een rol weggelegd om te zorgen voor informatie en sensibilisering om de legghouders te overtuigen dat ze daar niet negatief tegenover moeten staan. Ik weet dat er binnen het VLIF steunmaatregelen zijn om om te schakelen en dat daarvan ook wel gebruik wordt gemaakt.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, natuurlijk gaat de omschakeling voor de landbouwers gepaard met heel wat investeringen. Ik kan me inbeelden dat dat zorgt voor moeilijkheden en stress. Tegelijkertijd denk ik ook dat het een moment kan zijn dat de integratie toeslaat, dat er

overnames zijn. Minister-president, hebt u er zicht op in hoeverre integratie op grond van deze Europees opgelegde omschakeling haar greep versterkt op de sector?

De heer Karlos Callens: Minister-president, bij de bespreking van de beleidsbrief heb ik daar al de aandacht op gevestigd. Ik heb ook een schriftelijke vraag gestuurd naar federaal minister Laruelle in verband met het probleem. Ze heeft me geantwoord dat Europa zeker geen verlenging wil van de termijn waarbinnen die investeringen moeten gebeuren.

Ik ken een redelijk groot bedrijf in mijn gemeente. Die mensen zijn bij mij geweest om me daarover vragen te stellen. Ze twijfelen vandaag nog om die investeringen te doen. Ze zijn tussen 45 en 50 jaar. Als ze investeren, willen ze vergroten, omdat het pas dan rendabel zou zijn op middellange termijn. Mijn gevoel nu is hetzelfde als toen. Het zou kunnen dat heel wat mensen afhaken, vooral degenen tussen 40 en 60 jaar. Het gaat over een heel zware investering. We moeten daar toch wel mee opletten. De vragen lijken me gepast om het probleem te bespreken.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, wat het laatst werd aangehaald, is zeer juist. Voor sommigen leidt dat toch tot een paradox. Enerzijds wordt gepleit voor familiale bedrijven die kleinschalig zijn, en anderzijds voor milieu- en dierenwelzijns-reglementeringen die de bedrijven noodzaken om aan schaalvergroting te doen om rendabel te blijven. Er is een paradox als men beide nastreeft: kleine bedrijven en dierenwelzijn en milieunormering. Het ene leidt automatisch tot schaalvergroting. Dat kan trouwens ook gebeuren door familiale bedrijven. U kunt moeilijk voor beide tegelijkertijd pleiten. Sommigen, mijnheer Peeters, doen dat. Als u me kunt helpen om een oplossing te vinden voor die paradox, in eerste instantie voor uzelf, dan ben ik zeer geïnteresseerd.

Mijnheer De Meyer, voor het realiseren van de omschakeling werd in lange overgangstermijnen voorzien. Mevrouw Robeyns heeft er al naar verwezen. De redenering achter die lange termijnen was economisch, namelijk dat een stal of staluitrusting een minimale economische levensduur heeft en dat het niet verantwoord was veehouders te dwingen een omschakeling te realiseren op een tijdstip dat de bestaande stallen en inrichtingen niet afgeschreven waren.

De EU-richtlijn met betrekking tot de verplichte groepshuisvesting in de zeugenhouderij dateert van 2001 en voorzagt in een overgangstermijn van 11 jaar. Die voor de legkippenhouderij dateert van 1999 en voorzagt in een overgangstermijn van 12 jaar. Al bij de eerste ramingen in 2003 over de mogelijke investeringskosten ging het VLIF ervan uit dat in Vlaanderen ongeveer 300.000 zeugenplaatsen moesten worden omgeschakeld naar groepshuisvesting. Het aantal plaatsen in de groepshuisvesting verschilt volgens het houderijsysteem, maar met 60 plaatsen in groepshuisvesting per 100 gehouden zeugen zijn er altijd voldoende.

Als de omschakeling voor 60 procent gebeurt bij nieuwbouw a rato van ongeveer 1400 euro bruto per plaats en voor 40 procent door herinrichting a rato van ongeveer 400 euro per plaats, zou de totale omschakeling een investering vergen van 300 miljoen euro te spreiden over 11 jaar. Dat bedrag moet wel genuanceerd worden. Het mag niet bestempeld worden als een uitsluitende meerkost van de omschakeling. Zonder verplichte groepshuisvesting was er individuele huisvesting geweest, die natuurlijk ook een kost heeft.

Een gelijkaardige redenering kan worden opgebouwd voor de legkippenhouderij. Ook hier waren er lange overgangstermijnen. Vertrekkend van ongeveer 6 miljoen legkippen, 60 procent omschakeling via nieuwbouw naar rato van ongeveer 25 euro bruto per kip en 40 procent via herinrichting naar rato van ongeveer 15 euro per kip, bedraagt de totale investeringskost 126 miljoen euro. Ook hier mag het bedrag niet als uitsluitende meerkost worden bestempeld. Ook de individuele huisvesting heeft een kost.

Wat de effecten betreft, moet hier gerekend worden op de normaal te verwachten effecten van elke investering, namelijk dat het bedrijf via de investeringen en via de aanpassing aan de nieuwe wettelijke normen zich zal kunnen handhaven en concurrentieel blijven. Mogelijks zal bij het verstrijken van de overgangstermijnen een deel van de bedrijven de activiteiten in de zeugen- of legkippenhouderij vroeger dan oorspronkelijk gepland stopzetten. Dat blijkt uit de bevraging van de kwekers. Hierbij speelt ook de leeftijd van de veehouders een rol. Die ontwikkeling kan een effect hebben op de markt, maar concrete gevolgen zijn moeilijk in te schatten.

Voor nieuwe zeugenstallen met groepshuisvesting en nieuwe legkippenstallen met grond- en volièrehuisvesting kan men momenteel 18 procent investeringssteun krijgen. Voor een nieuwe legkippenstal met huisvesting in aangepaste kooien kan men 8 procent steun krijgen. Bij nieuwbouw moet de stal verplicht ammoniakemissiearm geconstrueerd worden. Bij de herinrichting van bestaande stallen bedraagt de steunintensiteit ook 18 procent voor groepshuisvesting van zeugen en grond- en volièrehuisvesting van kippen en 8 procent bij het installeren van aangepaste kooien voor legkippen.

Als het geheel van deze investeringen vergeleken wordt met het totaal, dan gaat het om ongeveer 5 procent van de uitgaven aan investerings- en vestigingssteun binnen het VLIF voor de land- en tuinbouwproducenten.

Investeringsprojecten in de omschakeling binnen bestaande stallen naar nieuwe huisvestingssystemen in de zeugen- en legkippenhouderij worden gerangschikt als investeringen die specifiek gericht zijn op het verbeteren van het dierenwelzijn. Bij de bouw van een nieuwe stal is die doelstelling in principe ook aanwezig, maar is die niet de voornaamste. Omschakeling naar groepshuisvesting in de zeugenhouderij en volière- en grondhuisvesting in de legkippenhouderij werd opgenomen in de VLIF-regelgeving voor aanvragen vanaf 1 januari 2003.

De omschakelingen in de legkippensector naar huisvesting in aangepaste kooien zijn subsidiabel voor aanvragen vanaf 10 maart 2006. Indien alleen de herinrichting bekeken wordt, dan werd in de periode 2003-2009 aan 138 specifieke investeringsprojecten steun verleend. Het ging om investeringen voor een bedrag van 8,959 miljoen euro. De steun bedroeg 1,723 miljoen euro.

In de periode 2003-2009 werden 233 dossiers ingediend voor het bouwen van zeugen- en leghennenstallen met nieuwe huisvestingssystemen voor een totaal investeringsbedrag van 54,3 miljoen euro. De steun voor deze stallen bedraagt 13,8 miljoen euro.

De jongste 2 jaar was er in de legkippensector toch duidelijk een toename van het aantal aanvragen om investeringssteun. Het gaat dan over kippenstallen en herinrichting. Van 10 aanvragen in 2008 ging het naar 22 aanvragen in 2009 en 21 aanvragen in 2010. Nog opmerkelijker is de evolutie van het investeringsbedrag van ongeveer 4 miljoen euro in 2008 naar 11 miljoen euro in 2009 en bijna 19 miljoen euro in 2010. Als die bedragen tegenover de verwachte noodzakelijke investeringen worden gesteld, kan toch gesproken worden van een versnelling. De gunstige economische situatie in die subsector van de jongste jaren is daar ook niet vreemd aan.

Eenzelfde vaststelling, zij het minder uitgesproken, is er ook voor de investeringen in de zeugenhouderij. Het aantal aanvragen voor zeugenstallen en herinrichting bedroeg 77 in 2008, 89 in 2009 en 106 in 2010. De investeringsbedragen evolueren van 34 miljoen euro in 2008 over 38 miljoen euro in 2009 naar 55 miljoen euro in 2010. Het is onzeker welk aandeel van de zeugenhouders in 2013 zal kiezen voor de stopzetting van de zeugenhouderij. Deze informatie zal opgevraagd worden in een enquête die later dit jaar zal worden uitgevoerd.

Op basis van de resultaten van gelijkaardig onderzoek in Nederland, de beperkte periode die overblijft om de omschakeling uit te voeren en de huidige toestand is het realistisch te veronderstellen dat 30 procent van de zeugenhouders zijn activiteiten stopzet. De evolutie van

producenten- en grondstoffenprijzen en de algemene toekomstverwachtingen in de sector zullen uiteraard ook bepalend zijn.

Het is duidelijk dat een groot aantal bedrijven de omschakeling nog moet maken en dat het, rekening houdend met de uitvoeringstermijn van dergelijke investeringsprojecten, voor een aantal bedrijven niet meer zal lukken binnen de limiet van de richtlijn. Het blijft wel mogelijk om in afwachting van een nieuwbouw de bestaande stallen tijdelijk met groepshuisvesting te exploiteren, bijvoorbeeld door het verwijderen van boxdeurtjes, eventueel in combinatie met een tijdelijke daling van het aantal dieren. Een omschakeling hoeft niet noodzakelijk zeer zware investeringen mee te brengen. Bepaalde omschakelingen werden al gerealiseerd vanaf 150 euro per zeug.

Bij een recente bevraging van legkippenhouders bleek dat 12 procent van hen aangaf te zullen stoppen. Zo'n 25 procent van de leghennenhouders twijfelde of zij na 2012 nog leghennen zou houden en in welke vorm van huisvesting zij dit zou doen.

Via brochures en voorlichtingsactiviteiten in het kader van het voorlichtingsplan van het Departement Landbouw en Visserij worden de zeugen- en leghennenhouders verder geïnformeerd en gesensibiliseerd over de verplichte omschakeling.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister-president, ik dank u voor uw uitgebreide en interessante antwoord.

Ik ben me ervan bewust dat er een vrij lange overgangperiode is van respectievelijk elf en twaalf jaar. Minister-president, u hebt gelijk dat we worden geconfronteerd met een heel zwaar spanningsveld tussen dierenwelzijn en de reële economische mogelijkheden. Als we spreken over de economische mogelijkheden, dan weet iedereen in deze commissie voor welke uitdaging de varkenshouderij staat. Naast de economische situatie wordt die nog eens verzaamd door de bijkomende maatregelen die in het kader van het MAP zullen moeten worden genomen.

Het voorbeeld dat de heer Callens geeft van een rendabel bedrijf dat aarzelt om al dan niet over te schakelen, geeft het spanningsveld weer waarmee de bedrijven die tot op vandaag rendabel waren, geconfronteerd worden in hun beleidsvoering. Verder worden we beconcurrerd door derde landen waar deze regelgeving veel toleranter is – en dan druk ik me zeer eufemistisch uit. Het aangaan van deze extra concurrentie is geen sinecure. Ik vrees dan ook dat we mogelijks geconfronteerd kunnen worden met een vrij harde, koude sanering. De eerste cijfers die u geeft, minister-president, wijzen ook in die richting.

Ik weet dat elke vergelijking deels mank loopt, maar ik wil verwijzen naar de parachute van de maatregelen die bestaan voor werknemers van vooraan in de 50 uit andere sectoren, als die bedrijven om economische redenen moeten stoppen. Minister-president, u begrijpt dat deze commissie dan toch wel met een aantal vragen blijft zitten. Zijn er opvangmogelijkheden ter zake? Moet daar nu niet aan worden gedacht? Een maand voor de maatregel van kracht wordt, is het immers mogelijk te laat. Kunnen we niet nadenken over bepaalde sociale maatregelen om mensen die door deze regelgeving worden verplicht voortijdig af te haken, op een zinnigere en sociaal meer verantwoorde manier op te vangen?

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister-president, ik wil u enigszins helpen met uw paradox. Er is sprake van een derde element, namelijk het aspect van de prijs. Als we kiezen voor maatregelen qua milieu en dierenwelzijn, en er is sprake van schaalvergroting of alleszins het behoud van de huidige schaal, dus niet van schaalvergroting, dan komt er een derde aspect bij, namelijk dat consumenten een eerlijke prijs betalen voor een goed product. Vandaag ligt door concurrentie en schaalvergroting die prijs voor een goed product zo laag dat mensen erdoor in de problemen komen.

Een andere paradox is ook dat de ontwikkelingen in de sector over lijken gaan. Kleine landbouwbedrijven kunnen het hoofd niet boven water houden. Er gebeuren echt drama's in deze sector. In mijn streek is er zelfs sprake van mensen die tot zelfmoord worden gedreven omdat ze het hoofd niet boven water kunnen houden. Dat de vzw Boeren op een Kruispunt zoveel dossiers heeft, is veelbetekenend.

De heer De Meyer had het al over de vrijhandel in landbouwproducten, en de concurrentie die er ontstaat tussen landen die wel voorwaarden qua milieu opleggen en wel eisen qua dierenwelzijn stellen, en landen die dat niet doen. Het is mijn persoonlijke mening dat we landbouw en voedsel niet zomaar kunnen overlaten aan de internationale vrijhandel. Daar zijn bijstellingen nodig.

De heer Jos De Meyer: Minister-president, in het verleden hebben we de regelingen van vervroegde uittreding gehad. Dat is een defensief beleidsinstrument. In principe ben ik daar eigenlijk geen voorstander van, maar in bepaalde noodsituaties moeten we daarover durven nadenken en onderzoeken of dit voor bepaalde gezinnen geen absolute noodzaak is.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister-president, we worden hier geconfronteerd met een fundamenteel probleem. In vorige commissievergaderingen hebben we verscheidene discussies gehad over de prijzen van varkensvlees en andere zaken. Groen! heeft daar toch wel een wat andere visie op dan een aantal andere partijen, zoals de mijne. Ik ben niet tegen dierenwelzijn, integendeel, maar ik denk dat dierenwelzijnmaatregelen de schaalvergroting in de sector nog versterken. Extra dierenwelzijnmaatregelen, extra normen opleggen, omdat we heiliger willen zijn dan de paus, werkt de schaalvergroting net in de hand. De Vlaamse overheid is daar absoluut niet mee gebaat.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer De Meyer, ik zal uw suggestie mee in overweging nemen, maar misschien kunnen we daar op een ander moment nog eens op terugkomen.

Mijnheer Peeters, u wilt de paradox opheffen door te wijzen op het prijselement. Dat element is er natuurlijk, maar die prijs van varkens en eieren en dergelijke wordt net vastgelegd op de wereldmarkt. Dit kleine Vlaanderen kan dat moeilijk zelf opleggen, hoe goed onze producten ook zijn. In het ketenoverleg zullen we ter zake hopelijk wat stappen voorwaarts kunnen zetten, maar dit is een Europees probleem, of een wereldprobleem. We moeten concurreren met vlees of andere landbouwproducten die worden ingevoerd uit Brazilië of andere landen aan de andere kant van de wereld, die een andere reglementering hebben. We kunnen de distributie niet verplichten prijzen te betalen die heel wat hoger liggen dan die van die ingevoerde producten. De consument is jammer genoeg ook niet zo kwaliteitsbewust dat hij een product van hier, met een heel goede aanpak qua dierenwelzijn en milieu, verkiest boven een goedkoper product. Meestal kiest hij voor het product met de laagste prijs, wat ons natuurlijk in een heel moeilijke situatie brengt. Ik vrees dus dat de paradox niet is opgeheven. Ik begrijp echter dat alle leden van deze commissie deze zorg delen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■